

Third person: NL

Anastasia Bay & Julien Saudubray & Tom Król

Voor *Third Person*, de nieuwe tentoonstelling in Whitehouse Gym, nodigt Anastasia Bay (1988) haar collega-kunstenaars Julien Saudubray (1985) en Tom Król (1991) uit. Sinds hun toevallige ontmoeting op een opening in Brussel in 2016 vormen ze een “familie” van schilders. Verbonden door gedeelde interesses, ideeën en opvattingen over schilderkunst hanteren zij als groep geen rigide set van regels en dogma’s, maar vertrekken ze vanuit een idee van generositeit en uitwisseling tussen gelijk denkende artiesten. Bij deze drie jonge kunstenaars draait het om het plezier van creëren en schilderen, voor henzelf, maar ook voor de toeschouwer. Hierbij bouwen ze verder op hun academisch opleiding en hun kennis van kunstgeschiedenis, maar eisen ze een bepaalde vrijheid op. Zij kiezen zelf wat zij gebruiken en wat zij afzweren. Bay, Saudubray en Król zoeken elk de grenzen van de schilderkunst op en trachten deze te verleggen.

De tentoonstelling in Whitehouse Gym geeft blijk van hoe deze kunstenaars zichzelf als schilder overstijgen. Naast de uitdaging die de nieuwe erg grote formaten hen bieden, zoeken ze voor *Third Person* hun heil in een andere discipline. Voor het eerst tonen Bay, Saudubray en Król elk een bronzen bas-reliëf.

De titel van de expo, *Third Person*, verwijst naar de idee binnen de schilderkunst van het bestaan van een derde neutrale partij, die door het creëren van afstand tussen de schilder en het kunstwerk, dit laatste mee vorm geeft. Dit derde orgaan kan allerlei vormen aannemen, van een persoon over een tijdsperiode tot een ruimte. De kloof die zo ontstaat, verandert de perceptie van de kunstenaar over zijn/haar werk. Bovendien betekent dit een verandering in zijn/haar rol van schilder naar toeschouwer. Het werk neemt hier de ruimte en tijd om aan te geven wat en waar het wil zijn.

De tentoongestelde schilderijen van Anastasia Bay worden door naakte vrouwelijk figuren bewoond. Ze liggen in verontrustende en verwrongen poses op een bed. Waar hun lichaam met zorg is geschilderd, tekent hun gezicht ruw af. Ze blijven zo onherkenbaar en anoniem. Zowel links als rechts schildert Bay hoofden die de vrouwen lijken te begluren. Ook zij blijven anoniem en missen duidelijke gezichtskenmerken. De plastische en expliciete poses van de vrouwelijke personages vormen de toeschouwers om tot voyeurs. Hun lichamen trekken aan, maar stoten tegelijk af. Op deze wijze klagen Bays werken het maatschappelijk voyeurisme en de objectivering van het vrouwelijk lichaam aan.

Bay heeft zich voor deze reeks door een middeleeuwse beeldtaal laten inspireren. Vaak ontleent ze thema’s uit de kunstgeschiedenis, mythologie en populaire cultuur, waarbij ze zonder schroom en hiërarchie periodes en genres vermengt. Ze onderzoekt de figuratieve schilderkunst en gaat aan de slag met bekende scenes uit de klassieke canon. De opbouw van haar schilderijen in *Third Person* doen denken aan de vele middeleeuwse en renaissancistische Madonna’s met kind, zoals *Ognissanti Madonna* van Giotto in het Uffizi museum in Firenze. Bay vervangt hier Giotto’s tronende en kuise Madonna door een vrouwelijk expliciet naakt lichaam. De traditionele engelen maken voor anonieme gezichten plaats. Het aanwenden van de

kunsthistorische beeldtraditie van Madonna met kind toont hoe Bay er in slaagt de schilderkunst naar haar hand te zetten en haar eigen beeldtaal te creëren.

Waar Bay haar kennis van kunstgeschiedenis en schilderkunst gebruikt en naar haar hand zet, gaat Julien Saudubray drastischer te werk. Hij breekt met de figuratieve schilderkunst. Hij abstraheert en deconstrueert zijn beeldtaal waarbij hij zijn subjectiviteit tot een minimum tracht te beperken. Hij schakelt zijn intentie uit. Zo slaagt Saudubray er in het idee van een onderwerp te verwijderen. Als gevolg legt hij de interne structuur van het doek bloot.

Zijn tentoongestelde driedelige reeks belicht Saudubrays' praktijk zeer goed. Deze abstracte schilderijen zijn het resultaat van een jaar lang experimenteren. Hierbij bleef hij dezelfde willekeurige handeling op doek herhalen, waardoor uiteindelijk een bepaalde vorm verwant aan een oog is ontstaan. Deze dijt repetitief en oneindig over het hele doek in verschillende hoedanigheden uit: groot, klein, verticaal, horizontaal. Waar hij eerst zijn gestes met gesso en pastel op doek aanbrengt, gaat hij daarna vormen en lijnen door kleur en olieverf benadrukken. Toch werkt hij geen gebreken weg. Zijn handelingen – het vegen, schuren, gommen – maken duidelijk en zichtbaar deel uit van de werken. Saudubray laat alle stadia van het proces staan en benadrukt ze. Hierdoor tast hij de grenzen van het doek, maar ook van kleur, materiaal en zijn eigen praktijk af.

Tom Król breekt in vergelijking met Bay en Saudubray noch definitief met figuratieve schilderkunst, noch zet hij ze naar zijn hand. In zijn werken voor de *Third Person* bereikt Król een spel tussen figuratie en abstractie, waarbij hij het eerstgenoemde op een vrijere manier benadert. Het verwerken van figuratieve vormen in zijn schilderijen ziet Król als een tegemoetkoming aan de toeschouwer. De beelden en teksten, die de kunstenaar aan zijn omgeving ontleent, bieden de kijker aanknopingspunten. Het herkenbaar geschilderde oog en gezicht zorgen samen met de leesbare woorden "where now" voor een houvast. Zo verliest de toeschouwer zichzelf niet volledig in het schilderij.

Het spel tussen figuratie en abstractie resulteert in een serie van werken die verschillende mogelijke benaderingen van schilderkunst onderzoekt en belicht. De doeken, door middel van lagen en vrije gebaren opgebouwd, tonen elk twee gezichten. Maar waar de figuren zich op het ene duidelijk aftekenen, verliezen hun contouren op de andere twee werken steeds meer hun scherpte. Op één van de twee abstractere doeken zijn de gezichten bijna niet meer te identificeren. Króls' driedelige reeks demonstreert meer een ontwikkeling van een eerder figuratieve naar een totaal vrije benadering van het schilderen. In *Third Person* loodst Król de toeschouwer langs de mogelijkheden van de schilderkunst.

Bay, Saudubray en Król maken voor deze groepstentoonstelling samen een uitstap naar de beeldhouwkunst. Voor het eerst creëren de drie kunstenaars elk een werk in brons. Dit materiaal benaderen ze op dezelfde manier als het doek. Laag per laag schrappen ze materie weg, of voegen ze elementen toe. Hierdoor ontstaat diepte in het oppervlak en krijgen hun werken vorm. Hun bas-reliëfs brengen de picturale wereld van de kunstenaars van het doek letterlijk de tentoonstellingsruimte binnen.

De *Third Person* voert de toeschouwer langs het universum van Bay, Saudubray en Król en laat hen kennismaken met de manier waarop deze drie jonge kunstenaars erin slagen de schilderkunst nieuw elan te geven.

Astrid Goubert, juni 2022